

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Повідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан I міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

**А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.
<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>**

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

аудіовізуальні матеріали (як засоби унаочнення і диджиталізації освітнього процесу) сприяють швидкому запам'ятовуванню матеріалу, повному розумінню системних зв'язків, розвивають навички самостійної роботи. Під час опрацювання навчальних текстів формуємо вміння складання граф-логічної структури тексту, створення ментальних карток, хмар слів тощо. Система роботи з навчальним контентом постійно доопрацьовується й удосконалюється з урахування комунікативних потреб студентів на певному етапі навчання, викликів освітнього процесу, зумовлених зовнішніми чинниками, і спрямована на досягнення кінцевої мети навчання – формування достатнього для оволодіння фахом рівня комунікативної компетенції.

Література

1. Богиня Л. В. Сходинки. Початково-предметні курси з природничих дисциплін : навч. посіб. з української мови як іноземної / Л. В. Богиня. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2020. 118 с.
2. Богиня Л. В. Сходинки – 1. Базовий курс НСМ : навч. посіб. з української мови як іноземної / Л. В. Богиня, Т. В. Савицька, Л. В. Трусова. Полтава : ПДМУ, 2022. 124 с.
3. Богиня Л.В. Сходинки – 2. Базовий курс НСМ : навч. Посіб. з української мови як іноземної / Л.В. Богиня, Т.В. Савицька, С.А. Скальська, Л.В. Трусова. Полтава: ПДМУ, 2023. 160 с.
4. Швець Г. Д. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей: монографія. Київ: Фенікс, 2019. 529 с.

ПРОБЛЕМИ АУДІЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННЮ

Людмила Богуславська

старший викладач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Лілія Сенік

доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

При навчанні іноземних студентів-медиків українській мові основною метою виділяється комунікативна, яка передбачає формування навичок та вмінь користуватися мовою як засобом спілкування. Однією із актуальних задач є мовна підготовка іноземних студентів (у тому числі з англійською мовою навчання) в навчально-професійній сфері – розвиток навичок та вмінь професійного діалогічного спілкування «Лікар – хворий».

Але оволодіння мовою на належному рівні, який дозволяє вільно вести розпитування пацієнта, дуже часто є недосяжною ціллю і має труднощі різнопланового характеру. Це пояснюється, перш за все, тим, що студенти з англійською мовою навчання оволодівають базовими мовними знаннями на I-III курсах паралельно з вивченням профільних дисциплін, а це веде до великого навантаження та до недостатньо високого рівня оволодіння українською мовою.

В даному аспекті навчання можна говорити про труднощі в галузі мовлення, а також аудіювання, тобто розуміння мови співрозмовника на слух та вміння адекватно на неї реагувати. Практика показує, що в навчальному процесі більше уваги приділяється навчанню мовним навичкам та вмінням говоріння, воно достатньо забезпечене навчально-методичними розробками та посібниками. Але, зосереджуючи зусилля на навчанні мовленню, викладач не може забезпечити цим оволодіння вмінням розуміти мову. Відомо, що люди, які вже володіють навичками та вміннями говоріння іноземною мовою, все ж таки відчують труднощі при сприйнятті мови на слух.

Психологи пояснюють це тим, що пропускну спроможність звукового каналу набагато менша зорового, а звукова пам'ять у більшості людей розвинута набагато гірше зорової. Отже, навчання розумінню іноземної мови, в нашому випадку української, на слух не є

простою задачею, воно повинно здійснюватися цілеспрямовано та систематично, з урахуванням можливих труднощів і визначенням шляхів їх подолання.

Можна виділити декілька груп труднощів аудіювання в процесі іншомовного професійного спілкування, які, в силу недостатньої мовної підготовки, найбільш актуальні для студентів з англійською мовою навчання.

1. Мовні труднощі.
2. Труднощі, пов'язані з індивідуальними особливостями мови пацієнта.
3. Соціокультурні труднощі.

Мовні труднощі при сприйнятті мови на слух є самими багаточисленними і зустрічаються дуже часто. Розуміння мовного повідомлення складається з розуміння значення слів та їх зв'язків. Незнання значень слів, серед яких зустрічаються і характерні для розмовної мови пацієнта, правил побудови словосполучень та речень роблять мовлення незрозумілим. Синтаксичні особливості розмовної мови також можуть в значній мірі порушувати акт сприйняття. Аналіз аутентичних матеріалів розпитування хворих показує, що для мовлення пацієнтів характерні як короткі, неповні, так і достатньо складні речення з порушенням порядку слів, повтореннями, паузами, перериванням мовлення, внесенням коректив до вже сказаного тощо. А це ускладнює розуміння і є однією з причин проблем у комунікації.

У цьому зв'язку особливу важливість набуває продумана робота щодо подолання труднощів: вправи на визначення членів речення, змістових частин (мікро)тексту, робота з еквівалентних заміни загальнолітературної, професійної і розмовної лексики тощо. Методично доцільними є вправи на визначення значення нових слів за допомогою словотвірних елементів, контексту та інше. Позитивний навчальний ефект вправ не буде повним без прослуховувань та роботи з аутентичними діалогами лікаря з пацієнтом. Спочатку студентам пропонується прослуховування діалогів, наговорених викладачем, що дозволить полегшити труднощі, пов'язані з індивідуальними особливостями мовлення співрозмовника: темпом мови, тембром голосу, особливостями дикції тощо. При переході до прослуховування аутентичних діалогів потрібно враховувати, що найбільш легким є сприйняття низьких чоловічих голосів м'яких за тембром. Щоби забезпечити краще розуміння, рекомендується робити паузи для здійснення контролю розуміння та дотримуватися вимог поступового і послідовного нарощування труднощів.

Не менш важливим при навчанні аудіюванню є врахування труднощів соціокультурного характеру. Спілкування представників різних культур характеризується наявністю різних форм мислення, уявлення, стереотипів поведінки, за допомогою яких людина діє в різних ситуаціях. Звичні способи поведінки в одній культурі можуть призводити до непорозуміння, проблем і конфліктів при контакті з нормами іншої культури. Знайомство іноземних студентів з деякими особливостями національної картини світу слов'ян, їх поглядами на функції лікаря, з деякими стереотипами поведінки під час прийому у лікаря та ін. – необхідна умова для розуміння поведінки співрозмовника та адекватної реакції на нього.

Таким чином, для розвитку навичок та вмінь професійного діалогічного спілкування необхідне цілеспрямоване навчання розумінню звучного мовлення, ефективність якого залежить від урахування наявних труднощів аудіювання та систематичної роботи, скерованої на подолання цих труднощів.

Література

1. Ліпатова М.В. Навчання аудіювання іноземних студентів на заняттях з мови. Наукові записки, вип. 25, 2019. С. 49-53. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10748/3/%D0%9B%D1%96%D0%BF%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0_49-53.pdf
2. Ключко Т. Технології формування аудитивних навичок у іноземних студентів. Грааль науки, №8, 2021. С. 231-235. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/14820>

ЗМІСТ

<i>Інна Абрамова.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НАУКОВОМУ СТИЛЮ МОВЛЕННЯ БОЛГАРСЬКИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	3
<i>Тетяна Алексєєнко.</i> СТОРИТЕЛІНГ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	4
<i>Inna Aronenko, Kateryna Shubkina.</i> FOREIGN STUDENTS' MOTIVATION TO STUDY LATIN MEDICAL TERMINOLOGY.....	5
<i>Вікторія Блідченко-Найко, Тетяна Лозова.</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	7
<i>Лариса Богиня.</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ.....	8
<i>Людмила Богославська, Лілія Сенік.</i> ПРОБЛЕМИ АУДІЮВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННЮ.....	10
<i>Галина Булаткіна.</i> НАВЧАННЯ ВИДІВ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНІЙ ТА ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРАХ СПІЛКУВАННЯ.....	12
<i>Лариса Васецька.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ.....	13
<i>Галина Волкова.</i> НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	15
<i>Юрій Ганошенко.</i> КУЛЬТУРЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІНГВОПРОСТОРУ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ЇХ ОПАНУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ.....	16
<i>Катерина Гейченко.</i> ЧИСТОТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ – ЗАПОРУКА ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ НАЦІЇ.....	17
<i>Світлана Гнатенко.</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ТА ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	19
<i>Олена Гордієнко.</i> НАВЧАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ СЛОВНИК, ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ.....	21
<i>Євгенія Дмитерко.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ЗВО.....	24
<i>Ірина Зозуля.</i> ЕЛЕКТРОННІ ПОСІБНИКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	25
<i>Ірина Іваненко.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ.....	27